

DPH – zbytečně složitá daň

Vít Hradil
hlavní ekonom

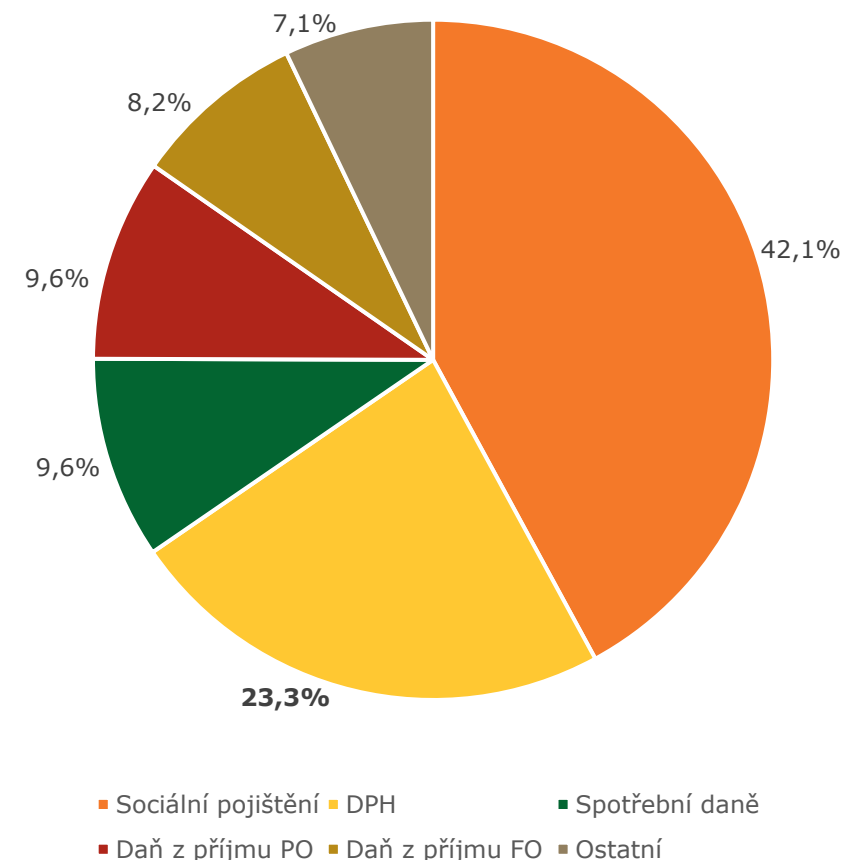
Investujte. CYRRUS

Makroekonomická prognóza

	2021	2022	2023	2024
HDP (reálně, r/r v %)	3,5	2,4	-0,1	2,1
Nezaměstnanost (průměr, v %)	3,8	3,4	3,7	3,9
Mzdy (reálně, r/r v %)	0,9	-8,4	-2,5	4,0
Saldo rozpočtu (v mld. Kč)	-419,7	-360,4	-285	-240
Kurz EUR/CZK (průměr)	25,6	24,6	24,1	24,2
2T repo sazba ČNB (průměr, v %)	0,88	5,90	6,93	4,30
Inflace (průměr, r/r v %)	3,8	15,3	10,8	3,1

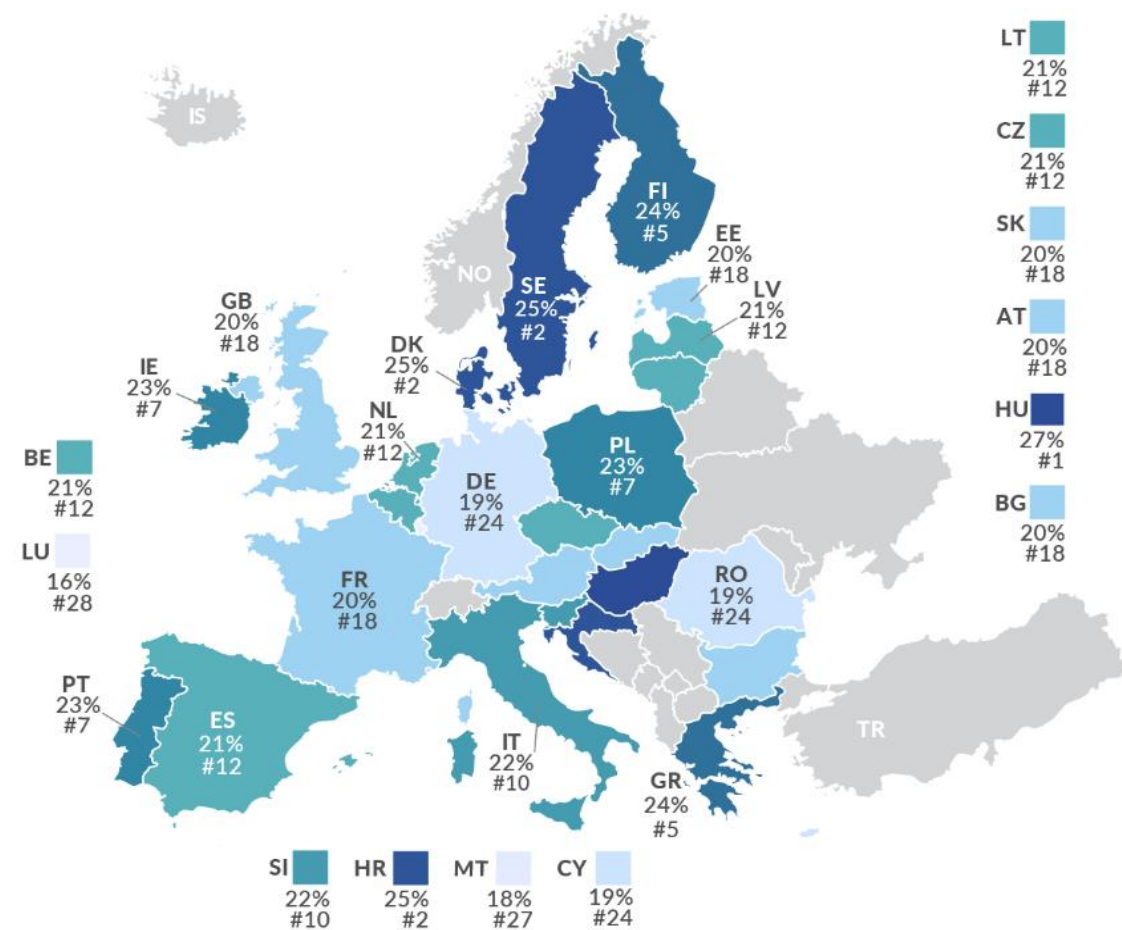
DPH – nejdůležitější daň

- DPH je v Česku **hlavním daňovým příjmem státu**
- V roce 2023 se očekává **inkaso 381,8 mld. Kč**
- Jde o **23,3 % celkových daňových příjmů**
- Větší výběr nabízí sociální pojištění, což ovšem **formálně není daň**
- V EU se význam DPH různí, od 13 % (Itálie) po 28 % (Chorvatsko)

DPH – trojjediná daň

- Základní sazba DPH je v Česku **21 %**
- V rámci EU sahá od **16 %** (Lucembursko) až po **27 %** (Maďarsko)
- Kromě základní sazby umožňují pravidla EU aplikovat **dvě snížené sazby** (min. 5 %) a **jednu super-sníženou**
- Česko využívá celkem **3 sazby**
- 4 státy EU mají 4 sazby, Dánsko pouze 1 (25 %)

Snížené sazby DPH

- **15 %**
  - Potraviny
  - Vodné a stočné
  - MHD...
- **10 %**
  - Kadeřnictví
  - Péče o děti
  - Opravy obuvi...
- Celkem **32 druhů zboží a služeb** a zhruba **38 procent všech prodejů**

DPH jako nástroj sociální politiky

Hlavním smyslem snížených sazeb DPH je **podpora sociálně ohrožených obyvatel**, ale...

DPH jako nástroj sociální politiky

Hlavním smyslem snížených sazeb DPH je **podpora sociálně ohrožených obyvatel**, ale...

- 1) Nižší DPH prodejci **nepromítají plně do cen**. Průsak nižší DPH do finálních cen se odhaduje jen na zhruba 50 %, zbytek zůstává v maržích prodejců (cca 46 mld. Kč)

DPH jako nástroj sociální politiky

Hlavním smyslem snížených sazeb DPH je **podpora sociálně ohrožených obyvatel**, ale...

- 1) Nižší DPH prodejci **nepromítají plně do cen**. Průsak nižší DPH do finálních cen se odhaduje jen na zhruba 50 %, zbytek zůstává v maržích prodejců (cca 46 mld. Kč)
- 2) Za sníženou DPH nakupují zákazníci **bez ohledu na svůj sociální status**. Velká část této slevy tedy míří ke středně- a vysoko-příjmovým spotřebitelům

DPH jako nástroj sociální politiky

Hlavním smyslem snížených sazeb DPH je **podpora sociálně ohrožených obyvatel**, ale...

- 1) Nižší DPH prodejci **nepromítají plně do cen**. Průsak nižší DPH do finálních cen se odhaduje jen na zhruba 50 %, zbytek zůstává v maržích prodejců (cca 46 mld. Kč)
- 2) Za sníženou DPH nakupují zákazníci **bez ohledu na svůj sociální status**. Velká část této slevy tedy míří ke středně- a vysoko-příjmovým spotřebitelům
- 3) V některých případech dokonce **nižší DPH působí degresivně**, když poskytuje větší úlevu bohatým

DPH jako nástroj sociální politiky

Hlavním smyslem snížených sazeb DPH je **podpora sociálně ohrožených obyvatel**, ale...

- 1) Nižší DPH prodejci **nepromítají plně do cen**. Průsak nižší DPH do finálních cen se odhaduje jen na zhruba 50 %, zbytek zůstává v maržích prodejců (cca 46 mld. Kč)
- 2) Za sníženou DPH nakupují zákazníci **bez ohledu na svůj sociální status**. Velká část této slevy tedy míří ke středně- a vysoko-příjmovým spotřebitelům
- 3) V některých případech dokonce **nižší DPH působí degresivně**, když poskytuje větší úlevu bohatým
- 4) Vytváří prostor pro **daňové úniky**

DPH jako nástroj sociální politiky

Hlavním smyslem snížených sazeb DPH je **podpora sociálně ohrožených obyvatel**, ale...

- 1) Nižší DPH prodejci **nepromítají plně do cen**. Průsak nižší DPH do finálních cen se odhaduje jen na zhruba 50 %, zbytek zůstává v maržích prodejců (cca 46 mld. Kč)
- 2) Za sníženou DPH nakupují zákazníci **bez ohledu na svůj sociální status**. Velká část této slevy tedy míří ke středně- a vysoko-příjmovým spotřebitelům
- 3) V některých případech dokonce **nižší DPH působí degresivně**, když poskytuje větší úlevu bohatým
- 4) Vytváří prostor pro **daňové úniky**
- 5) Činí daňový systém **nepřehledným**

DPH jako nástroj sociální politiky

Hlavním smyslem snížených sazeb DPH je **podpora sociálně ohrožených obyvatel**, ale...

- 1) Nižší DPH prodejci **nepromítají plně do cen**. Průsak nižší DPH do finálních cen se odhaduje jen na zhruba 50 %, zbytek zůstává v maržích prodejců (cca 46 mld. Kč)
- 2) Za sníženou DPH nakupují zákazníci **bez ohledu na svůj sociální status**. Velká část této slevy tedy míří ke středně- a vysoko-příjmovým spotřebitelům
- 3) V některých případech dokonce **nižší DPH působí degresivně**, když poskytuje větší úlevu bohatým
- 4) Vytváří prostor pro **daňové úniky**
- 5) Činí daňový systém **nepřehledným**
- 6) Vytváří **dodatečné účetní náklady** podnikatelům

DPH jako nástroj sociální politiky

Hlavním smyslem snížených sazeb DPH je **podpora sociálně ohrožených obyvatel**, ale...

- 1) Nižší DPH prodejci **nepromítají plně do cen**. Průsak nižší DPH do finálních cen se odhaduje jen na zhruba 50 %, zbytek zůstává v maržích prodejců (cca 46 mld. Kč)
- 2) Za sníženou DPH nakupují zákazníci **bez ohledu na svůj sociální status**. Velká část této slevy tedy míří ke středně- a vysoko-příjmovým spotřebitelům
- 3) V některých případech dokonce **nižší DPH působí degresivně**, když poskytuje větší úlevu bohatým
- 4) Vytváří prostor pro **daňové úniky**
- 5) Činí daňový systém **nepřehledným**
- 6) Vytváří **dodatečné účetní náklady** podnikatelům
- 7) Komplikuje výběr daní a zvyšuje **administrativní náklady**

Sjednocení sazeb DPH

↓ Směrem dolů ↓

- Fiskálně neutrální by byla sazba 17 %
- Pokles neefektivity výběru DPH (aktuálně cca 10 %) o zhruba 8 mld. Kč
- Sociálně slabí by průměrně trátili zhruba 526 Kč měsíčně
- 1 milionu potřebných lze ovšem vyplatit 670 Kč měsíčně adresnými dávkami

Sjednocení sazeb DPH

↓ Směrem dolů ↓

- Fiskálně neutrální by byla sazba 17 %
- Pokles neefektivity výběru DPH (aktuálně cca 10 %) o zhruba 8 mld. Kč
- Sociálně slabí by průměrně trátili zhruba 526 Kč měsíčně
- 1 milionu potřebných lze ovšem vyplatit 670 Kč měsíčně adresnými dávkami

↑ Směrem nahoru ↑

- Jednotná sazba na 21 %
- Dodatečný výběr DPH zhruba 92 mld.
- +8 mld. na vyšší efektivitě výběru
- Možnost bohatě odškodnit nízkopříjmové + snížit škodlivější daně (např. z příjmu)

Sjednocení sazeb DPH

↓ Směrem dolů ↓

- Fiskálně neutrální by byla sazba 17 %
- Pokles neefektivity výběru DPH (aktuálně cca 10 %) o zhruba 8 mld. Kč
- Sociálně slabí by průměrně trátili zhruba 526 Kč měsíčně
- 1 milionu potřebných lze ovšem vyplatit 670 Kč měsíčně adresnými dávkami

↑ Směrem nahoru ↑

- Jednotná sazba na 21 %
- Dodatečný výběr DPH zhruba 92 mld.
- +8 mld. na vyšší efektivitě výběru
- Možnost bohatě odškodnit nízkopříjmové a/nebo snížit škodlivější daně (např. z příjmu)

...nebo lze zvolit jakoukoliv kompromisní variantu

Investujte. CYRRUS